

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Sak/18/2022
Identifikačné číslo spisu: 1022200812
Dátum vydania rozhodnutia: 30. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1022200812.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu: JUDr. Mariána Trenčana a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): P. S., nar. XX.XX.XXXX, ruskej štátnej príslušnosti, adresa posledného trvalého pobytu v krajine pôvodu Q., T.. O. Q., dom X/X, byt č. XX, Y. E., počas pobytu na území Slovenskej republiky v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove, zastúpený: Slovenskou humanitárnou radou, o.z., Budyšínska 1, 831 03 Bratislava, IČO: 173 160 14, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, 812 72 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-PO-350-29/2021-Ž zo dňa 06.05.2022 o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany žalobcovi, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/6/2022-35 z 18. augusta 2022, takto

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníkom konania n e p r i z n á v a náhradu trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-350-29/2021-Ž zo dňa 06.05.2022 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o azyle alebo ZoA“) žalobcovi neudelil azyl a súčasne mu podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol doplnkovú ochranu.

2. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí uviedol, že žalobcu možno označiť za nedôveryhodnú osobu z dôvodov konkrétne uvedených v napadnutom rozhodnutí. Žalobcom prezentovanú obavu o život v kontexte tvrdenia jeho spolupráce s členmi opozičného politika U.. U.. K., ktorému mal poskytovať vlastnoručne natočené videá o blahobyte štátnych zamestnancov RŽD, ktoré K. zverejňoval na svojich

internetových portáloch, ktorú následne poprel a tvrdil, že nespolupracoval so žiadnym členom politického štábu opozičného politika U. U. K., ale informácie a videá poskytoval kamarátovi K. S., ktorý bol osobným strážcom F. S., ktorý má mať svoju opozičnú politickú stranu, vyhodnotil za nedôveryhodnú. Žalovaný poukázal na to, že po údajnom nútenom odchode z krajiny pôvodu z obavy o svoj život v apríli 2018 sa žalobca niekoľkokrát vrátil do miesta svojho bydliska, napriek tomu, že ho údajne v jeho bydlisku navštevovali zamestnanci Interného sledovania federálnej služby Ruskej federácie (ďalej tiež „RF“), ktorí aj za pomoci fyzického násillia ho nútili k spolupráci. Údajná obava o život žalobcu nebola prekážkou, aby sa niekoľkokrát legálne, na svoj vlastný cestovný pas vrátil a pobýval v mieste svojho bydliska, kde mu hrozilo údajné nebezpečenstvo, pred ktorým utekal, dokonca kontaktoval inštitúciu Ministerstvo vnútra RF, ktorá bola údajne zodpovedná za jeho problémy v krajine pôvodu. Za účelom vybavenia prechodného pobytu na území SR si v čase, keď mal obavu o svoj život, ktorú predstavovali zamestnanci Interného sledovania federálnej služby RF vybavil 4. júna 2018 v mieste pobytu v Q. výpis registra trestov na Ministerstve vnútra RF. Taktiež si v tomto čase v Moskve vybavil lotyšské vízum (od 17. mája 2018 do 16. novembra 2018).

3. Žalovaný dospel k záveru, že žalobcom prezentované dôvody, ktorými odôvodňoval svoju žiadosť o udelenie azylu na území SR, nezakladajú relevantný dôvod na udelenie azylu, nakoľko nimi neboli preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. Taktiež nebolo podľa žalovaného preukázané prenasledovanie žalobcu v krajine pôvodu za uplatňovanie politických práv a slobôd. Naopak, na základe vykonaného vyhodnotenia a komplexného posúdenia žalobcu označil ako nedôveryhodnú osobu, ktorého obavu o život, ktorú prezentoval ako dôvod svojej žiadosti o azyl, označil taktiež ako nedôveryhodnú. Keďže v priebehu konania neboli zistené žiadne indície, na základe ktorých by bolo možné prípadné ohrozenie jeho bezpečnosti spájať s jeho rasou, náboženským alebo politickým presvedčením, žalovaný konštatoval, že v jeho prípade neboli splnené podmienky § 8 zákona o azyle, a preto mu azyl nebol udelený. Keďže žalobca nemá na území SR žiadnych rodinných príslušníkov s udeleným azylom, v jeho prípade neboli splnené ani podmienky pre udelenie azylu v zmysle § 10 zákona o azyle, t. j. na účel zlúčenia rodiny. Vzhľadom na to, že neboli splnené dôvody na udelenie azylu, žalovaný súčasne posúdil, či žalobca spĺňa dôvody na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a a § 13b zákona o azyle a po vyhodnotení všetkých získaných informácií rozhodol, že doplnkovú ochranu žalobcovi neposkytol, vo vzťahu k eventuálnemu zlúčeniu rodiny s poukazom na to, žalobca na území SR nemá žiadnych rodinných príslušníkov s poskytnutou doplnkovou ochranou.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Včas podanou správnu žalobou na Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

5. Žalobca poukázal na to, že Ruská federácia v kontexte vojnového konfliktu na Ukrajine považuje Slovenskú republiku za nepriateľskú krajinu a žalobca požiadal o azyl z politických dôvodov v „nepriateľskej krajine“, resp. v minulosti tu pracoval, či podnikal. Z uvedených dôvodov bude v prípade návratu do krajiny pôvodu automaticky považovaný za zradcu Ruskej federácie, či ruského národa, za čo mu hrozí prenasledovanie z politických dôvodov. Uvedené žalobcovi hrozí o to viac, že v čase svojho života v Rusku bol členom politickej strany B. V., X. Y. a pracoval v ruskom štátnom podniku RDŽ (ruské železničné dráhy) a aj napriek tomu odoslal videonahrávky zachytávajúce blahobyt štátnych zamestnancov, z ktorých všetci boli členmi tejto politickej strany, opozičnej strane F. S.. Poukázal na vážne represálie ruských štátnych orgánov voči ruským štátnym občanom „prozápadne naladeným“, pričom žiadosť o azyl v „nepriateľskej krajine“ považujú ruské štátne orgány ešte za vyššiu úroveň opozičného myslenia a správania sa žalobcu, v porovnaní napríklad s podnikaním, či zamestnaním sa v niektorej nepriateľskej krajine. S poukazom na aktuálny vývoj situácie jednak na Ukrajine a taktiež aj v Ruskej federácii, bol žalovaný povinný zabezpečiť a prihladiť aj na informácie o vytvorení zoznamu nepriateľských krajín Ruskou federáciou a taktiež aj o možnom riziku, ktoré z vyššie uvedených dôvodov hrozí žalobcovi v krajine pôvodu a doložiť ich do administratívneho spisu a následne relevantne aj posúdiť.

6. Vzhľadom na to, že po podaní žiadosti o azyl žiadateľom dňa 08.11.2021 na území Slovenskej republiky, došlo dňa 24.02.2022 k napadnutiu Ukrajiny Ruskou federáciou má za to, že žalobca spĺňa podmienky, aby mohol byť kvalifikovaný ako utečenec "sur place". Z aktuálnej bezpečnostnej situácie v krajine Ruská federácia je jednoznačne zrejmé, že počas doby pobytu žalobcu na území Slovenskej republiky došlo v Ruskej federácii k takej zmene bezpečnostnej a politickej situácie, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený prenasledovaniu z politických dôvodov a reálnej hrozbe vážneho bezprávia v podobe mučenia, alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, či trestu jednak za jeho pracovné aktivity na Slovensku, ale predovšetkým za podanie žiadosti o azyl z politických dôvodov.

7. Krajský súd preskúmal rozhodnutie žalovaného a dospel k záveru, že argumentácia žalobcu v správnej žalobe nie je dôvodná a je potrebné ju podľa § 219 SSP zamietnuť.

8. Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobca bol trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. OT/16/2021 zo dňa 03.04.2021, právoplatným dňa 03.04.2021, uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm.

g) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiace a súd mu výkon uloženého trestu podmienienečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní jeden rok. Z administratívneho spisu tiež vyplýva, že žalobca bol trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. OT/107/2021 zo dňa 27.04.2021, právoplatným dňa 27.04.2021, uznaný vinným z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona, čím spáchal úmyselný prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov a bol mu uložený trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na dobu 5 rokov.

9. Z administratívneho spisu krajský súd zistil, že rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Trnava o zaistení zo dňa 24.10.2021 č.p.: PPZ-HCP-BA9-103-017/2021-AV bol žalobca dňa 24.10.2021 o 16.50 hod zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. na účel výkonu trestu vyhostenia so stanovenou dĺžkou zaistenia do 23.11.2021 a umiestnením do útvaru policajného zaistenia pre cudzincov.

10. Krajský súd poukázal na to, že v administratívnom spise je založená zápisnica č.p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV zo dňa 24.10.2021 spísaná Prezidiom Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície PZ Trnava, ktorej predmetom je vyjadrenie žalobcu týkajúce sa jeho zaistenia a trestu vyhostenia z územia SR. V nej žalobca na otázku, či mu hrozí v krajine pôvodu - Rusku alebo v krajine, do ktorej sa chce dobrovoľne vrátiť prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodu zastávania určitých politických názorov alebo zastávania príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, či mu bol v niektorej krajine uložený trest smrti alebo je predpoklad, že by v prebiehajúcom trestnom konaní mohol byť uložený a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do niektorej tretej krajiny alebo do krajiny, do ktorej sa chce vrátiť, uviedol: „Nie, v domovskom štáte v Rusku mi nič z uvedeného nehrozí a chcem sa slobodne a dobrovoľne do Ruska vrátiť.“ Na otázku, či žalobca žiada o azyl na území Slovenskej republiky žalobca odpovedal „Toho času nežiadam o udelenie azylu na území Slovenskej republiky.“ Žalobca zároveň v závere zápisnice na otázku správneho orgánu, či porozumel všetkým otázkam, ktoré mu boli položené zo strany správneho orgánu uviedol: „Áno všetkým otázkam, ktoré mi boli položené zo strany správneho orgánu som v plnej miere porozumel a pravdivo som na ne odpovedal.“

11. Krajský súd upriamil pozornosť aj na záznam z pohovoru k žiadosti o udelenie povolenia na prechodný pobyt na území SR, vyhotovený dňa 03.11.2017 Konzulárnym oddelením Zastupiteľského úradu SR v Moskve, v ktorom žalobca uviedol, že v prípade, že nebude v podnikaní na území SR úspešný, vráti sa do domovského štátu, do Ruska.

12. Krajský súd uviedol, že žalobca v doplňujúcom pohovore v azylovom konaní dňa 20.04.2022 vo vzťahu k jeho vstupnému pohovoru, v ktorom neuviedol svoje obavy z návratu do Ruskej federácie, resp. do inej krajiny, odpovedal, že „bol to prvý pohovor, bol som popletený, unavený asi som na to zabudol.“ Žalobca taktiež uviedol vo vzťahu k obsahu zápisnice č.p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV zo dňa 24.10.2021, že čo sa týka neexistencie prekážok vycestovania a nebezpečenstva, žalobca „také nič v uvedenej zápisnici nepovedal, tieto informácie uviedol sám zapisovateľ.“

13. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6SžoKS 102/06, sp. zn. 1Sžak/12/2019 zo dňa 22.10.2019 rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sža 38/2011 zo dňa 13. septembra 2011, v ktorých sa najvyšší súd zaoberal výkladom prenasledovania z politických dôvodov, jeho charakteristikou a intenzitou, ale aj prisudzovaným politickým názorom a s poukazom na obsah administratívneho spisu, z ktorého podľa názoru krajského súdu nevyplýva, že by žalobca v krajine pôvodu prezentoval svoje politické názory, za ktoré by mohol byť prenasledovaný alebo že by mohli v uvedenom ohľade existovať opodstatnené obavy z takéhoto prenasledovania dospel k záveru, že u žalobcu nie je možné identifikovať politické črty, ktoré by mohli spôsobiť opodstatnené obavy z prenasledovania, resp. že by žalobcovi prisudzoval pôvodca prenasledovania.

14. Krajský súd zdôraznil, že žalobca nie je osobou, ktorá by sa v krajine pôvodu alebo aj počas pôsobenia na území Slovenskej republiky vo vzťahu k Ruskej federácii politicky exponovala. Žalovaným nebolo zistené a žalobcom nebolo formulované žiadne konanie, ktoré by mohlo v krajine pôvodu žalobcu preukazovať dôvodnosť žalobcom až dodatočne formulovaných obáv zo svojho prenasledovania.

15. S poukazom na právne názory týkajúce sa posudzovania dôveryhodnosti žiadateľa o azyl vyslovené v rozsudkoch Najvyššieho súdu SR, a to rozsudok sp. zn. 1Sža 15/2008 zo dňa 19. augusta 2008, sp. zn. 1Sža 9/2007 zo dňa 16. októbra 2007 a sp. zn. 1Sža 4/2014 zo dňa 28. februára 2015) v súvislosti s rozpormi, keď výpoveď žalobcu v azylovom konaní vyhodnotil ako nekonzistentnú, prisvedčil záveru žalovaného, ktorým bol žalobca vyhodnotený na základe výsledkov azylového konania ako nedôveryhodná osoba, a to z dôvodov, ktoré žalovaný konkrétne v napadnutom rozhodnutí vymedzil.

16. Vychádzal najmä zo zápisnice o vyjadrení žalobcu zo dňa 24.10.2021, č. p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV), v ktorej žalobca na otázku žalovaného, či bol z nejakej krajiny Európskej únie vyhostený odpovedal „nie nebol som vyhostený zo žiadnej krajiny.“. V dotazníku žiadateľa o udelenie azylu dňa 02.12.2021 bol žalobca vyzvaný k tomu, aby uviedol, či trvá na svojom vyjadrení, že nepoužíval žiadne iné mená a rovnako na vysvetlenie k neuvedeniu tej skutočnosti, že bol vyhostený z inej krajiny, na čo žalobca odpovedal, že v ČR mal doklady na iné meno a otázku o vyhostení z inej krajiny nepočul resp. vôbec nebral vážne tieto otázky, keďže malo ísť k rýchlemu transportu do ÚPZ. Krajský súd zdôraznil, že nezrovnalosti ohľadom toho, či žalobca používal aj iné meno a či bol vyhostený z inej krajiny, nie sú nepatrné nezrovnalosti alebo len omylom vysvetlené nejasnosti v tvrdeniach žiadateľa, ale zásadné rozpory vo výpovediach, ktoré správny orgán rozpoznal.

17. Krajský súd poukázal na správnosť skutkových zistení žalovaného, a to že žalobca sa opakovane do krajiny svojho pôvodu vracal, aj za účelom vybavenia víz alebo povolenia na podnikanie na Slovensku. V administratívnom konaní neboli zistené žiadne indície o tom, že by žalobca mal potiaže v krajine pôvodu, ktoré by mu sťažovali plnenie jeho životných a pracovných plánov a celkovo kvalitu života, a to z dôvodu presadzovania určitých politických názorov.

18. Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že žalobcom uvádzané dôvody v jeho žiadosti o udelenie azylu nemožno podradiť pod pojem existencie opodstatnených obáv v krajine pôvodu z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, alebo existencie prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd v krajine pôvodu. Taktiež je podľa krajského súdu v kontexte vyjadrení žalobcu v konaní o udelenie azylu dostatočne zistený skutkový stav žalovaným a správne vyhodnotené dôkazné prostriedky žalovaným v napadnutom rozhodnutí.

19. Podľa krajského súdu žalovaný podrobne posúdil, či v prípade žalobcu nie sú splnené podmienky poskytnutia doplnkovej ochrany podľa § 13a a § 13b zákona o azyle a zistené skutočnosti správne a zákonne vyhodnotil a stotožnil sa so záverom žalovaného, ktorý posúdil každý z bodov § 2 ods. f) zákona o azyle samostatne so záverom, že podľa vlastných slov žalobcu, voči nemu v krajine pôvodu nikdy nebolo vedené trestné stíhanie. V krajine pôvodu nevyvíjal žiadnu činnosť, pre ktorú by mohol byť potrestaný. Je preto možné konštatovať, že v jeho prípade možno vylúčiť uloženie trestu smrti alebo jeho výkon. Po komplexnom posúdení vyhodnotil prezentovanú obavu o život ako nedôveryhodnú a v priebehu konania sa taktiež preukázalo, že ani takáto forma vážneho bezprávia mu nehrozí. Podľa krajského súdu to vyplýva zo samotného konania žalobcu, ktorý napriek prezentovanej obave o život sa niekoľkokrát vrátil a pobýval v mieste svojho bydliska v krajine pôvodu. V dostupných zdrojoch sa nenachádza informácia, že by na území RF, ako aj konkrétne v Q., kde má

žalobca trvalé bydlisko, prebiehal akýkoľvek ozbrojený konflikt, ktorým by mohol byť v prípade návratu do krajiny pôvodu ohrozený na živote.

20. K argumentácii žalobcu, ktorý poukazuje na situáciu na Ukrajine a na to, že Rusko považuje Slovenskú republiku za nepriateľský štát, pričom žalobca tak požiadal o azyl v Slovenskej republike ako nepriateľskej krajine, kde v minulosti podnikal alebo pracoval, pričom žalobca vyjadril obavu, že bude v prípade návratu do Ruska automaticky považovaný za zradcu, krajský súd v zhode s vyjadrením žalovaného upriamil pozornosť na znenie ust. § 49 ods. 3 zákona o azyle, podľa ktorého „...Ministerstvo alebo iný orgán verejnej správy nesmie bez súhlasu dotknutej osoby poskytnúť krajine pôvodu informácie o tom, že cudzinec podal žiadosť o udelenie azylu a o dôvodoch takej žiadosti ani vtedy, ak azyl alebo doplnková ochrana zanikli alebo cudzinec už nie je žiadateľom. Ministerstvo nesmie získavať informácie o cudzincoch od pôvodcu ich prenasledovania alebo vážneho bezprávia spôsobom, ktorým sa pôvodca prenasledovania dozvie, že títo cudzinci sú azylanti alebo cudzinci, ktorým sa poskytla doplnková ochrana; v prípade žiadateľov od údajného pôvodcu prenasledovania alebo vážneho bezprávia.“

21. Krajský súd navyše dodal, že v priebehu konania neboli zistené také skutočnosti, že by automaticky, bez ďalšieho, každý občan Ruskej federácie, ktorý podnikal alebo podniká resp. pracoval či pracuje na území SR alebo tu mal či stále má pobyt, bol považovaný za nepriateľa Ruskej federácie z dôvodov, ktoré uviedla právna zástupkyňa žalobcu v správnej žalobe.

22. Z uvedených dôvodov krajský súd uzavrel, že žalovaný správne vyhodnotil zistený skutkový stav a na tento správne aplikoval ustanovenia zákona o azyle majúca za to, že žalobca nesplnil podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky v zmysle ust. § 8 a § 10 ZoA a ani podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 ZoA.

III.

Konanie na kasačnom súde

23. Proti rozsudku krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia, podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, a to, z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

A)

24. Sťažovateľ najmä namietal:

- nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu krajským súdom. Zdôraznil, že ako člen vládnej strany v krajine pôvodu pracoval v štátnom podniku. Bol svedkom denne páchanej korupcie a klientelizmu. V určitom momente nadobudol vnútorné presvedčenie, že dianie, ktorého je svedkom, nie je na mieste a verejnosť sa o týchto praktikách má dozvedieť a v krajine pôvodu musí dôjsť k nevyhnutným zmenám. Následne si ho opakovane vyhládala spravodajská služba Ruskej federácie, ktorá prostredníctvom mučenia a neľudského zaobchádzania, donútila sťažovateľa zrádzať a poskytnúť osobné informácie o predstaviteľoch a rodinných príslušníkoch predstaviteľov štátneho podniku. Na základe prežitého mučenia a vydierania zločkami štátu, sťažovateľ pociťuje obavu o svoju bezpečnosť a strach z prenasledovania v krajine pôvodu. V tejto súvislosti poukázal na aktuálne dianie v krajine pôvodu, ktoré popisuje správa zo dňa 23. septembra 2022, ktorú pre Organizáciu pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) vypracovala nemecká právnička U. K.. Správa uvádza otvorené prenasledovanie občianskej spoločnosti v Rusku zo strany tamojšieho režimu, ktoré dosiahlo za posledné mesiace novú vrcholnú úroveň,

- nesprávne posúdenie krajského súdu v tom, že sťažovateľ nie je osobou, ktorá by sa v krajine pôvodu alebo aj počas pôsobenia na území Slovenskej republiky vo vzťahu k RF politicky exponovala a že sťažovateľom nebolo formulované žiadne konanie, ktoré by mohlo v krajine pôvodu sťažovateľa preukazovať dôvodnosť žalobcom až dodatočne formulovaných obáv zo svojho prenasledovania. Má za to, že opodstatnené obavy sťažovateľa plynú práve z jeho určitej formy „spolupráce“ s opozičnou stranou F. S., ktorému prostredníctvom svojho kamaráta - ochrankára p. S. poskytol inkriminujúce videonahrávky, ktoré boli svojim obsahom schopné zdiskreditovať vládnucu stranu. Obavy sťažovateľa boli o to viac opodstatnené, že sám pôsobil ako člen vládnucej strany X. Y.. Navyše príslušníci vnútorného vyšetrovania FSB o uvedenej spolupráci sťažovateľa s opozíciou vedeli a v tejto súvislosti sa sťažovateľovi aj vyhrážali oznámením tejto skutočnosti predstaviteľom vládnucej strany,

- nedostatočné zohľadnenie zreteľa na mučenie, ktorému bol sťažovateľ v krajine zo strany štátnych orgánov vystavený z dôvodu zverejnenia videonahrávok kompromitujúcich predstaviteľov vládnucej strany na vysokých pozíciách a taktiež z dôvodu mocenských bojov v strane B.. V. a v snahe získať informácie o H. príslušníkmi FSB. V tejto súvislosti poukázal na správu ACCORD - Rakúske centrum pre výskum a dokumentáciu krajiny pôvodu a azylu: Správa o politických protestoch a disidentoch v Rusku v kontexte konfliktu na Ukrajine, publikovanej v máji 2022, ktorá popisuje protiextrémistická legislatíva v RF. Poukázal tiež na

správu Rakúskeho centra pre výskum a dokumentáciu krajiny pôvodu a azylu ACCORD, správu o politických protestoch a disidentoch v Rusku v kontexte konfliktu na Ukrajine, publikovanej v máji 2022 z ktorej vyplýva, že Trestný zákon Ruskej federácie kriminalizuje ohováranie. Z uvedených správ podľa sťažovateľa vyplýva, že mu v zmysle ustanovení zákona o extrémizme a o ohováraní v Trestnom zákone Ruskej federácie, hrozí prenasledovanie za zverejňovanie videonahrávok zachytávajúcich blahobyt a luxus štátnych zamestnancov, čo je v rozpore s proklamovanou stratégiou a politikou vládnucej strany. Sťažovateľ je toho názoru, že svojim konaním jednoznačne vyjadril svoje politické presvedčenie a názor, ktorý nie je totožný s politikou strany X. Y. a zároveň, ktorý si ako člen tejto strany ani nemohol dovoliť prejaviť.

- nesprávne právne posúdenie veci, keď žalovaný ako aj krajský súd vyslovili názor, že sťažovateľ nie je osobou s politickou príslušnosťou. Sťažovateľ je doposiaľ členom strany X. Y.. Navyše je osobou, ktorá vyniesla dôverné informácie v prospech opozičnej strany. Práve toto jeho konanie zapríčinilo jeho prenasledovanie a mučenie zo strany FSB v krajine pôvodu. Sťažovateľ má opodstatnené obavy z jeho prenasledovania zo strany vládných štruktúr v krajine pôvodu z dôvodu zastávania jeho politických názorov a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže a nechce vrátiť do krajiny svojho pôvodu. Príčinná súvislosť medzi jeho obavami a nemožnosťou jeho návratu je daná tým, že sťažovateľ v minulosti bol vystavený priamej hrozbe prenasledovania, čo predstavuje vážnu známku opodstatnenosti jeho obáv,

- nesprávne právne posúdenie nedôveryhodnosti a nekonzistentnosti výpovede sťažovateľa, ktorého mal žalovaný ako aj krajský súd posudzovať ako zraniteľnú osobu v kontexte, toho, že jeho dôvera voči štátne inštitúcie na základe prežitej traumy z krajiny pôvodu je otrasená. Na túto skutočnosť pri hodnotení vierohodnosti mali žalovaný tak krajský súd prihliadať.

- porušenie zákona tým, že krajský súd nesprávne právne posúdil prípad sťažovateľa v kontexte splnenia zákonných podmienok na poskytnutie medzinárodnej ochrany. Má za to, že objektívna opodstatnenosť obáv sťažovateľa je daná a jednoznačne preukázaná.

25. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd rozhodol v zmysle ustanovenia 462 ods. 2 Správneho súdneho poriadku tak, že rozsudok krajského súdu zmení tak, že rozhodnutie žalovaného ČAS: MU-PO350-29/2021-Ž zo dňa 06.05.2022 zrušuje a vec sa vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti

26. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľ poukazuje na nové odkazy, správy o krajine pôvodu - strany 6 - 10 kasačnej sťažnosti, ktoré majú byť dôkazom, že v krajine pôvodu dochádza k represii voči opozícii, médiám i nezávislým organizáciám. Vzhľadom na ustanovenia § 441 SSP žalovaný namietal, že v kasačnej sťažnosti ide o odkazy na správy, ktoré neboli predmetom posudzovania ani v správnom konaní ani v konaní pred krajským súdom. Preto navrhuje, aby na takto uplatnené nové skutočnosti a dôkazy kasačný súd nebral zreteľ. Podľa žalovaného ide o informácie o politických oponentoch, do profilu ktorých sťažovateľ nespadá,

- opätovne poukázal na rozpory vo výpovediach žalobcu, keď sťažovateľ postavil svoju žiadosť na tom, že ako vodič riaditeľa železníc, prichádzal do kontaktu s informáciami, o ktoré údajne mali záujem pracovníci federálnej služby RF. Sťažovateľ sa na prvom pohovore odvolával na to, že bol dávaný do súvislosti s politickou spranou p. K.. V druhom pohovore túto spoluprácu dementoval a uvádzal, že dodával informácie S.. W., ktorý pracoval pre F. S. z inej opozičnej strany. Podľa žalovaného tieto údaje navzájom nekorešponujú. Sťažovateľ síce uviedol už na prvom pohovore, že je členom vládnucej strany X. Y., avšak nepreukázal, prečo by mal mať pre svoju príslušnosť k tejto strane opodstatnenú obavu z prenasledovania. Rovnako ani skutočnosť, že mal natočiť video o luxusnom prostredí hotela, v ktorom rokoval primátor mesta W., nevypovedá o realnosti hrozieb z

prenasledovania. Zverejnenie tohto videa sa malo uskutočniť prostredníctvom sociálnej siete v skupine „spolužiaci“. Podľa názoru žalovaného sťažovateľom opísané video nemá politický obsah, a teda nemôže zakladať ani motív na prenasledovanie z politických dôvodov,

- žalovaný poukázal na to, že zisťovanie skutkového stavu sa uskutočnilo najmä prostredníctvom dvoch podrobných osobných pohovoroch. Sťažovateľova výpoveď však bola v administratívnom konaní vyhodnotená ako nedôveryhodná, a to znemožnilo posúdiť nielen jeho dôvody na udelenie azylu, ale aj posúdiť dôvody pre poskytnutie doplnkovej ochrany,

- žalovaný v prvom rade vyhodnotil sťažovateľa ako nedôveryhodnú osobu, v druhom rade sa mu javí ako nelogické, aby zložky štátnej moci sťažovateľa prenasledovali, nakoľko je (podľa tvrdenia sťažovateľa) členom vládnucej politickej strany. Táto možnosť by podľa žalovaného prichádzala do úvahy za predpokladu, že by sťažovateľ preukázal, prečo v jeho konkrétnom a individuálnom prípade by mal platiť opak. To sa v konaní podľa žalovaného nepotvrdilo. Navrhol kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

27. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 SSP) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru o tom, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju zamietol.

28. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 SSP bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30. januára 2023 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

V.

Vybrané ustanovenia, z ktorých kasačný súd vychádzal

Podľa § 8 č. 480/2002 Z. z. zákona o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o azyle alebo ZoA“) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 2 písm. d/ ZoA na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Podľa § 13a ZoA ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b ods. 1 ZoA ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a mladšieho ako 18 rokov alebo osobe, ktorej bol zverený do osobnej starostlivosti, ak s tým cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana, vopred písomne súhlasí.

Podľa § 13c ods. 1 ZoA ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 ZoA ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak rozhodne o

a) neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu podľa § 13a alebo udelený azyl, alebo

b) odňatí azylu podľa § 15 ods. 3 písm. c).

Podľa § 2 písm. f/ ZoA f) na účely tohto zákona sa rozumie vážnym bezpráviem

1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,

2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo

3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

VI.

Posúdenie námietok Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky

29. Najvyšší správny súd SR súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa, podľa ktorých krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci nie sú dôvodné.

30. Primárnym dôvodom neudelenia azylu sťažovateľovi preskúmaným rozhodnutím bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. Žalovaný vyjadril v napadnutom rozhodnutí názor, že žalobcom prezentované dôvody, ktorými odôvodňoval svoju žiadosť o udelenie azylu na území SR, nezakladajú relevantný dôvod na udelenie azylu, nakoľko nimi neboli preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. Taktiež nebolo podľa žalovaného preukázané prenasledovanie žalobcu v krajine pôvodu za uplatňovanie politických práv a slobôd. Naopak, na základe vykonaného vyhodnotenia a komplexného posúdenia žalobcu označil ako nedôveryhodnú osobu, ktorého obavu o život, ktorú prezentoval ako dôvod svojej žiadosti o azyl, označil taktiež ako nedôveryhodnú. Keďže v priebehu konania neboli zistené žiadne indície, na základe ktorých by bolo možné prípadné ohrozenie jeho bezpečnosti spájať s jeho rasou, náboženským alebo politickým presvedčením, žalovaný konštatoval, že v jeho prípade neboli splnené podmienky § 8 zákona o azyle, a preto mu azyl nebol udelený.

31. K podstate azylu ako inštitútu medzinárodnej ochrany považuje Najvyšší správny súd SR za dôležité zdôrazniť, že podľa § 2 písm. e/ ZoA sa pôvodcom prenasledovania alebo vážnej ujmy rozumie na účely tohto zákona štát, strany alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia, alebo nešťatní pôvodcovia, ak možno preukázať, že subjekty uvedené v prvom a druhom bode nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním alebo vážnym bezpráviem. Ustanovenie § 8 zákona o azyle, ktorého citácia je uvedená v kapitole V tohto rozsudku je „normatívnym kľúčom“ k celému zákonu o azyle, pretože na jeho základe môže byť cudzincovi udelená základná a historicky najstaršia forma medzinárodnej ochrany, t. j. azyl (porov. KOSAR, D., MOLEK, P a kol. Zákon o azyle Komentár Wolters Kluwer, 2010. Písmeno a) citovaného ustanovenia je prenesením práva na azyl zakotveného na ústavnú úroveň aj v čl. 43 Charty základných práv a slobôd a písmeno b) vychádza z definície utečenca obsiahnutej v Dohovore o právnom postavení utečencov a protokolu sa právneho postavenia utečencov. Vzhľadom na viazanosť Slovenskej republiky medzinárodnoprávnymi záväzkami vyplývajúcimi zo Ženevského dohovoru treba zákon o azyle vykladať s ohľadom na zabezpečenie jeho cieľov.

32. Podľa článku 1 písm. A ods. 2 Ženevského dohovoru sa za utečenca považuje osoba, ktorá „v dôsledku udalostí, ktoré nastali pred 1. januárom 1951, sa nachádza mimo svojej vlasti a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z dôvodov rasových, náboženských alebo národnostných alebo z dôvodov príslušnosti k určitým spoločenským vrstvám alebo aj zastávanie určitých politických

názorov, je neschopná prijať, alebo vzhľadom na vyššie uvedené obavy, odmieta ochranu svojej vlasti ; to isté platí pre osobu bez štátnej príslušnosti nachádzajúcu sa mimo krajiny svojho doterajšieho pobytu následkom zhora spomenutých udalostí, a ktorá vzhľadom na vyššie uvedené obavy sa tam nechce alebo nemôže vrátiť.“

33. Citované ustanovenie v bode 32 definuje pojem utečenca s ohľadom na štyri piliere: 1) prítomnosť mimo územia krajiny pôvodu; 2) objektívnu alebo subjektívnu nemožnosť prijať ochranu tejto krajiny alebo vrátiť sa do nej; 3) táto nemožnosť je zdôvodnená oprávnenými obavami z prenasledovania; 4) toto prenasledovanie je založené na dôvodoch rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine či politického presvedčenia. Z uvedeného vyplýva, že už samotná podstata základného pojmu „utečenec“, od ktorého sa utečenecké a azylové právo odvíja, je založená na zlyhaní a následnom nahradení ochrany štátom pôvodu. Predpokladá stav, kedy štát prestáva byť vo vzťahu k svojmu vlastnému konkrétnemu občanovi ochrancom a stáva sa tým, kto ochranu pred prenasledovaním nechce alebo nemôže poskytnúť, či dokonca toto prenasledovanie sám vykonáva, podporuje alebo schvaľuje.

34. Dôležitosť prvku straty ochrany zo strany štátu pôvodu vo vzťahu k celému Ženevskému dohovoru vyjadril lord Hope v rozhodnutí Snemovne lordov zo 6.7.2000, Horvath/SSHD [https://www-asylumlawdatabase-eu.translate.google/en/case-law/uk-house-lords-6-july-2000-horvath-v-secretary-state-home-department-2000-ukhl-37?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=sk&_x_tr_hl=sk&_x_tr_pto=sc](https://www.asylumlawdatabase-eu.translate.google/en/case-law/uk-house-lords-6-july-2000-horvath-v-secretary-state-home-department-2000-ukhl-37?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=sk&_x_tr_hl=sk&_x_tr_pto=sc), keď uviedol, že „všeobecným zmyslom Ženevského dohovoru je možné ľuďom, ktorí už nepoživajú ochranu štátu z dôvodov uvedených v Ženevskom dohovore, aby sa mohli obrátiť na ochranu k medzinárodnému spoločenstvu. Primárnu povinnosť poskytnúť ochranu má domovský štát. Je jeho povinnosťou vytvoriť a prevádzkovať systém ochrany pred prenasledovaním vlastných štátnych príslušníkov. Ak tento systém chýba, ako náhrada je k dispozícii ochrana medzinárodného spoločenstva. Uplatnenie princípu náhradnej ochrany však vychádza z predpokladu, že tak, ako náhradný cieľ dosiahnuť ochranu pred izolovanými a náhodnými útokmi, nemožno ani od domovského štátu zabezpečiť ochranu proti tomuto útoku. Štandard, ktorý sa má použiť, teda nie je taký, ktorý tým, že odstránil všetky riziká a predstavoval záruku ochrany v domovskom štáte. Musí existovať systém domácej ochrany a mechanizmus na odhaľovanie, stíhanie a trestanie činov, ktoré sú v rozpore s účelmi, ktoré má Dohovor chrániť. Ešte dôležitejšie je, že musí existovať schopnosť a pripravenosť obsluhovať tieto nástroje. Ale presne to, kde je hranica za touto všeobecnosťou, je vecou okolností každého konkrétného prípadu.“ Nakoniec lord Lloyd z Berwicku dal stručnejšiu definíciu, keď zastával názor, že dostatok štátnej ochrany by mal byť meraný „dostupnosťou systému na ochranu občana a primeranou ochotou štátu ho prevádzkovať“.

35. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší správny súd SR zastáva názor, že inštitút medzinárodnej ochrany slúži na ochranu jednotlivca v situáciách straty ochrany krajiny pôvodu, pričom správny orgán primárne posudzuje existenciu prenasledovania z azylovo relevantných dôvodov podľa § 8 zákona o azyle či hrozby vážneho bezprávia pri v zmysle § 13a zákona o azyle. Iba z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže jednotlivcovi formou humanitárneho azylu poskytnúť medzinárodnú ochranu aj v iných situáciách než tých taxatívne stanovených v § 8 a § 13a zákona o azyle, musí však stále ísť o situáciu straty ochrany zo strany štátu pôvodu.

36. Taktiež treba zdôrazniť, rovnako ako na to poukázal aj krajský súd s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sža/41/2009 zo dňa 04.08.2009), ktorá je od uvedeného rozhodnutia konštantná a ani Najvyšší správny súd SR nevidel dôvod sa od nej odkloniť, že inštitút azylu nie je univerzálnym inštitútom, prostredníctvom ktorého možno dosiahnuť legalizáciu pobytu v členskom štáte Európskej únie. Pre udelenie medzinárodnej ochrany je nevyhnutné splniť úzko koncipované podmienky, ktoré sú v zákone o azyle špecifikované. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu alebo z dôvodu prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd v krajine pôvodu. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky). Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom

vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

37. Potrebné je tiež zdôrazniť, že podľa § 206 ods. 4 SSP pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia. Z ustanovenia § 206 ods. 5 SSP vyplýva, že správny súd môže zrušiť napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy aj vtedy, ak dospel k záveru, že od jeho vydania sa podstatne zmenili okolnosti veci. Tie sa však musia bezprostredne priamo dotýkať situácie žiadateľa o azyle a zapadať do rámca jeho dôveryhodnej výpovede a príbehu, ktorý musí mať reálny základ.

38. V napadnutom rozsudku krajský súd nevynechal skutkové okolnosti, ktoré podľa sťažovateľa nastali po vydaní napadnutého rozhodnutia žalovaného. Zhrnul ich obsah a posúdil význam uvádzaných skutočností vo vzťahu k situácii sťažovateľa (body 50 a 51 rozsudku krajského súdu). K argumentácii sťažovateľa, ktorý poukazoval na situáciu na Ukrajine a na tvrdenie žalobcu, že Ruská federácia považuje Slovenskú republiku považuje za nepriateľský štát, pričom sťažovateľ tým, že požiadal o azyl v Slovenskej republike ako v nepriateľskej krajine, kde v minulosti podnikal alebo pracoval, bude v prípade návratu do Ruska automaticky považovaný za zradcu, krajský súd uviedol, že s poukazom na znenie ust. § 49 ods. 3 zákona o azyle, ministerstvo alebo iný orgán verejnej správy nesmie bez súhlasu dotknutej osoby poskytnúť krajine pôvodu informácie o tom, že cudzinec podal žiadosť o udelenie azylu a o dôvodoch takej žiadosti ani vtedy, ak azyl alebo doplnková ochrana zanikli alebo cudzinec už nie je žiadateľom. Navyše krajský súd poukázal na to, že v priebehu konania neboli zistené také skutočnosti, ktoré by automaticky, bez ďalšieho viedli k záveru, že každý občan Ruskej federácie, ktorý podnikal alebo podniká resp. pracoval či pracuje na území SR alebo tu mal či stále má pobyť, by mal byť považovaný za nepriateľa Ruskej federácie z dôvodov ako tvrdil sťažovateľ.

39. Najvyšší správny súd SR sa preto domnieva, že krajský súd uviedol dostatočne zrozumiteľné odôvodnenie, či nové skutkové okolnosti mohli ovplyvniť poskytnutie azylu podľa ZoA. Z týchto dôvodov preto nesúhlasil s námietkou sťažovateľa, že nevyhodnotil situáciu, ktorá nastala po rozhodnutí žalovaného. Žalovaný v prvom rade vyhodnotil sťažovateľa ako nedôveryhodnú osobu. V druhom rade sa aj Najvyššiemu správne súdu SR javí ako nelogické, aby zložky štátnej moci sťažovateľa prenasledovali, nakoľko je (podľa tvrdenia sťažovateľa) členom vládnucej politickej strany. Táto možnosť by aj podľa Najvyššieho správneho súdu SR prichádzala do úvahy za predpokladu, že by sťažovateľ preukázal, prečo v jeho konkrétnom a individuálnom prípade by mal platiť opak. To sa v konaní ani podľa Najvyššieho správneho súdu SR nepotvrdilo.

40. Rozsudok ukazuje, ako krajský súd posudzoval jednotlivé otázky a aké dôvody ho viedli k rozhodnutiu. Krajský súd odkázal na konkrétne aspekty rozhodnutia, v ktorom žalovaný posúdil jednotlivé skutkové okolnosti týkajúce sa poskytnutia azylu, pričom zároveň plne súhlasil s posúdením týchto podmienok žalovaným. Následne dospel k záveru, že žalovaný sa dostatočne venoval aj posúdeniu dôveryhodnosti sťažovateľa, ktorú s poukazom na rozpory vo výpovediach sťažovateľa, ktoré neboli napatrné ani omylom vysvetlené vyhodnotil výpoveď sťažovateľa ako nekonzistentnú (bližšie pozri bod 45 rozsudku krajského súdu), na základe čoho prisvedčil záveru žalovaného, ktorým bol sťažovateľ vyhodnotený na základe výsledkov azylového konania ako nedôveryhodná osoba. Krajský súd poukázal v tejto súvislosti na správnosť skutkových zistení žalovaného, najmä na to, že sťažovateľ sa opakovane do krajiny svojho pôvodu vracal, aj za účelom vybavenia víz alebo povolenia na podnikanie na Slovensku.

41. Najvyšší správny súd SR sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že v administratívnom konaní neboli zistené žiadne indície o tom, že by sťažovateľ mal potiaže v krajine pôvodu, ktoré by mu sťažovali plnenie jeho životných a pracovných plánov a celkovo kvalitu života, a to z dôvodu presadzovania určitých politických názorov.

42. K právne posúdeniu doplnkovej ochrany považuje Najvyšší správny súd SR za potrebné uviesť, že na to, aby mu bola žiadateľovi priznaná doplnková ochrana, musia byť kumulatívne splnené všetky

podmienky stanovené v § 13a zákona o azyle žiadateľ (1) nesmie spĺňať podmienky na udelenie azylu, (2) musí sa nachádzať mimo svojej krajiny pôvodu, (3) musí mať dôvodnú obavu, že je v skutočnom nebezpečenstve (reálna hrozba hrozbe vážneho bezprávia).

43. Ako však vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SŽa/72/2010 zo dňa 14.9.2010 zmyslom a účelom doplnkovej ochrany podľa ZA je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

44. Podľa § 13a ZoA ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

45. Ako vyplýva z § 13a ods. 1 zákona o azyle, musí byť v prípade doplnkovej ochrany naplnený predpoklad reálneho nebezpečenstva vážnej ujmy, ktorá žiadateľovi o udelenie medzinárodnej ochrany hrozí. V tomto ohľade sťažovateľ tvrdil obavu z ohrozenia svojho života v dôsledku toho, že po podaní žiadosti o azyl žiadateľom došlo dňa 24.02.2022 k napadnutiu Ukrajiny Ruskou federáciou. Sťažovateľ má z dôvodu zmeny bezpečnostnej a politickej situácie v krajine pôvodu obavu, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v podobe mučenia, alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, či trestu jednak za jeho pracovné aktivity na Slovensku, ale predovšetkým za podanie žiadosti o azyl z politických dôvodov.

46. V týchto dôvodoch, ktoré sťažovateľ uplatňuje, možno vidieť najmä hrozbu vážnej ujmy v zmysle § 13a v spojení s § 2 písm. f/ bod 2 a 3 zákona o azyle, ktorý je transpozíciou článku 15 písm. c) Smernica Rady č. 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych normách, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, aby mohli žiadať o postavenie utečenca alebo osoby, ktorá z iných dôvodov potrebuje medzinárodnú ochranu, a o obsahu poskytovanej ochrany (ďalej len „kvalifikačná smernica“), vykonanou novelizáciou zákona o azyle zákonom účinnou od 1.1.2007.

47. K tomu Najvyšší správny súd SR pre prehľadnosť dopĺňa, že ustanovenie § 2 písm. f/ ZoA transponovalo vymedzenie vážneho bezprávia tak, ako je upravené v článku 15 kvalifikačnej smernice (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ). Vážne bezprávie podľa uvedeného článku pozostáva: a) z trestu smrti alebo popravy, alebo b) z mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo potrestania žiadateľa v krajine pôvodu, alebo c) z vážneho a individuálneho ohrozenia života občana alebo osoby z dôvodu všeobecného násillia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Pre vec je relevantný článok 15 písm. b) a c).

48. K § 2 písm. f/ bodu 2 ZoA, t. j. k hrozbe mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu ako vyplýva z rozhodnutia žalovaného aj z rozsudku krajského súdu, hlavným dôvodom neposkytnutia doplnkovej ochrany bola vnútorná nekonzistentnosť azylového príbehu sťažovateľa. Sťažovateľ počas pohovoru uviedol niekoľko rozporov, ktoré podrobne opísal krajský súd v napadnutom rozsudku. Tieto rozpory podľa Najvyššieho správneho súdu svedčia o vnútornej nekonzistentnosti azylového príbehu sťažovateľa a jeho výpoveď aj ohľadom hrozby mučenia je tak nevierohodná. S uvedeným názorom sa stotožňuje aj súd kasačný a v podrobnostiach odkazuje na tú časť svojho rozsudku, kde sa venuje dôveryhodnosti žiadateľa o azyl (bod 59 rozsudku).

49. K § 2 písm. f/ bodu 3 ZoA, t. j. k vážnemu a individuálnemu ohrozeniu života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu) z ktorých odvodzuje sťažovateľ existenciu hrozby vážneho bezprávia považuje Najvyšší správny súd SR za potrebné v prvom rade vymedziť podmienky, ktoré treba pri posúdení vážnej ujmy z uvedeného dôvodu skúmať.

50. Ide predovšetkým o splnenie podmienky (1) existencie medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu v krajine pôvodu; (2) vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia.

51. Ich naplnenie je potrebné posudzovať v nasledujúcom poradí: Ako prvá musí byť posúdená otázka, či sa krajina pôvodu nachádza v situácii medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu (prvá podmienka). Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, žalovaný musí skúmať existenciu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia a súčasne musí skúmať, či násillie dosahuje intenzitu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo telesnej integrity (druhá podmienka).

52. K uvedenému Najvyšší správny súd SR považuje za dôležité zdôrazniť, že posudzovanie podmienok nemožno urobiť oddelene (v tejto súvislosti Najvyšší správny súd SR poukazuje na závery rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-465/07 Elgafaji), teda pri posudzovaní vážnej ujmy podľa § 13a v spojení s § 2 písm. f/ bod 3 ZoA treba úsudok o naplnení podmienok spojiť v jedno hodnotiace kritérium.

53. Z toho, čo bolo uvedené vyššie, teda vyplýva, že prvoradou otázkou, na ktorú je potrebné odpovedať, je naplnenie existencie podmienky prvej, teda či v krajine pôvodu sťažovateľa existuje medzinárodný alebo vnútorný ozbrojený konflikt. Keďže medzinárodný ozbrojený konflikt sťažovateľ vníma z pohľadu napadnutia Ukrajiny Ruskou federáciou, bolo potrebné posúdiť, či sa jedná o medzinárodný konflikt na území krajiny pôvodu sťažovateľa. Z dostupných verejne známych informácií vyplýva, že tento vojenský konflikt v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu prebieha od 24.2.2022, ide však o vojenský konflikt, ktorý prebieha na území Ukrajiny. V teraz posudzovanej veci nemožno uvažovať v rovine naplnenia kritéria medzinárodného ozbrojeného konfliktu, napriek tomu, že v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu ide o prebiehajúci vojenský konflikt avšak nie na území krajiny pôvodu sťažovateľa - Ruskej federácie.

54. Najvyšší správny súd SR teda uzatvára, že v čase, keď bola posudzovaná žiadosť sťažovateľa o udelenie medzinárodnej ochrany, podmienka medzinárodného ani vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v zmysle záverov, ku ktorým dospel Súdny dvor Európskej únie (vo veci C-465/07 Elgafaji) v otázke, ktorá je teraz pre posúdenie veci zásadná, splnená nebola, pretože medzinárodný ani vnútorný ozbrojený konflikt v krajine pôvodu sťažovateľa, teda v Ruskej federácii neprebíhal.

55. Podľa Najvyššieho správneho súdu SR teda už absencia podmienky medzinárodného resp. vnútorného ozbrojeného konfliktu v krajine pôvodu vylučuje posúdenie ďalších podmienok vážneho bezprávia v zmysle § 13a/ v spojení s § 2 písm. f/ bod 3 ZoA, ako boli zhora vymedzené, a je tak zrejmé, že vážna ujma v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia sťažovateľovi reálne nehrozí. Preto sa Najvyšší správny súd SR ani bližšie nezaoberal otázkou, ktorá mohla byť v teraz posudzovanej veci spornou, totiž či by v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozilo sťažovateľovi vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti jeho osoby z dôvodu svojvoľného násillia.

56. Keďže túto podmienku bolo na mieste posudzovať iba vtedy, ak by bola uznaná za naplnenú podmienka existencie medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu, k čomu v danom prípade nedošlo, nezistil Najvyšší správny súd SR nutnosť sa touto potenciálne spornou otázkou zaoberať. V tejto súvislosti však Najvyšší správny súd SR dáva do pozornosti, že nad rámec povinného posúdenia sa touto otázkou krajský súd zaoberal, keď k argumentácii sťažovateľa, ktorý poukazuje na situáciu na Ukrajine a na to, že Rusko považuje Slovenskú republiku za nepriateľský štát, pričom sťažovateľ tým, že požiadal o azyl v Slovenskej republike ako nepriateľskej krajine, kde v minulosti podnikal alebo pracoval, vyjadril obavu, že bude v prípade návratu do Ruska automaticky považovaný za zradcu, krajský súd upriamil pozornosť na znenie ust. § 49 ods. 3 zákona o azyle, podľa ktorého „...Ministerstvo alebo iný orgán verejnej správy nesmie bez súhlasu dotknutej osoby poskytnúť krajine pôvodu informácie o tom, že cudzinec podal žiadosť o udelenie azylu a o dôvodoch takej žiadosti ani vtedy, ak azyl alebo doplnková ochrana zanikli alebo cudzinec už nie je žiadateľom. Ministerstvo nesmie získavať informácie o cudzincoch od pôvodcu ich prenasledovania alebo vážneho bezprávia spôsobom, ktorým sa pôvodca prenasledovania dozvie, že títo cudzinci sú azylanti alebo cudzinci, ktorým sa poskytla doplnková ochrana; v prípade žiadateľov od údajného pôvodcu prenasledovania alebo vážneho bezprávia.“

57. Z uvedeného teda vyplýva, že v prípade sťažovateľa reálna hrozba vážnej ujmy daná nie je. Rešpektovanie zásady nevrátenia (non - refoulement), ktorú je nevyhnutné nielen podľa článku 33 Dohovoru o právnom postavení utečencov, ale aj podľa článku 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd skúmať, tak bolo v teraz posudzovanej veci riadne a dostatočne zvážené z tých východísk, ktoré prichádzali do úvahy predovšetkým podľa § 13a/ v spojení s § 2 písm. f/ bod 3 ZoA.

Podľa Najvyššieho správneho súdu SR sťažovateľ nespĺňa podmienky na uplatnenie zásady non-refoulement.

58. V predmetnej veci neboli ani podľa Najvyššieho správneho súdu SR zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definovaná v § 2 písm. f/ ZoA, pričom v podrobnostiach na správny záver žalovaného, ktorý bol vyhodnotený aj krajským súdom za správny aj s ohľadom na preukázanú nedôveryhodnosť výpovede sťažovateľa, najvyšší správny súd odkazuje.

59. K dôveryhodnosti sťažovateľa. Sťažovateľ v správnom konaní v pohovore zo dňa 2.12.2021 odôvodnil svoju žiadosť o azyl tým, že ako vodič riaditeľa železníc, prichádzal do kontaktu s informáciami, o ktoré údajne mali záujem pracovníci federálnej služby RF. Sťažovateľ sa na prvom pohovore odvolával na to, že bol dávaný do súvislosti s politickou stranou p. K.. V druhom pohovore zo dňa 20.4.2022 túto spoluprácu dementoval a uvádzal, že dodával informácie K. S., ktorý pracoval pre F. S. z inej opozičnej strany. Sťažovateľ síce uviedol už na prvom pohovore, že je členom vládnucej strany X. Y., avšak nepreukázal, prečo by mal mať pre svoju príslušnosť k tejto strane opodstatnenú obavu z prenasledovania. Rovnako ani skutočnosť, že mal natočiť video o luxusnom prostredí hotela, v ktorom rokoval primátor mesta W., nevypovedá o reálnosti hrozieb z prenasledovania. Zverejnenie tohto videa sa malo uskutočniť prostredníctvom sociálnej siete v skupine „spolužiaci“. Opísané video nielen že nebolo verejne dostupné, ale ani nemá charakter politického podľa jeho obsahu, a teda záver žalovaného, že nemôže zakladať ani motív na prenasledovanie z politických dôvodov, je logický a správny.

60. V žalobe aj v kasačnom konaní sťažovateľ uviedol, že ako člen vládnej strany v krajine pôvodu pracoval v štátnom podniku. Bol svedkom denne páchanej korupcie a klientelizmu. V určitom momente nadobudol vnútorné presvedčenie, že dianie, ktorého je svedkom, nie je na mieste a verejnosť sa o papalášskych praktikách musí dozvedieť a v krajine pôvodu musí dôjsť k nevyhnutným zmenám. Následne si ho opakovane vyhládala spravodajská služba Ruskej federácie, ktorá prostredníctvom mučenia a neľudského zaobchádzania ho donútili zrádzať a poskytnúť osobné informácie o predstaviteľoch a rodinných príslušníkoch predstaviteľov štátneho podniku. Na základe prežitého mučenia a vydierania zločkami štátu sťažovateľ pociťuje obavu o svoju bezpečnosť a strach z prenasledovania v krajine pôvodu, pričom svoj pohľad na situáciu v krajine a jej vplyv na osobný život odvodzuje z rôznych súčasných externých a nezávislých zdrojov.

61. V tejto súvislosti však nemožno opomenúť, že sťažovateľ v pohovore pred žalovaným dňa 2. decembra 2021 uviedol o. i., že na územie SR pricestoval prvýkrát na svoj vlastný cestovný pas opatrený lotyšskými vízami legálnym spôsobom v októbri 2017. Chcel si založiť na území SR spoločnosť a začať podnikáť. V júni 2018 vycestoval do SR a v Bratislave požiadal o vydanie živnostenského listu. Následne, už so živnostenským listom, sa vrátil späť do Moskvy, kde na veľvyslanectve SR požiadal o vydanie pracovných víz v SR. Tie dostal 5. alebo 6. septembra 2018 a letecky vycestoval z krajiny. Na území SR zastupoval firmu SK IM EX., tam pracoval do februára 2021, kedy bol zadržaný za krádež alkoholu. Bol odsúdený na tri mesiace podmenečne. Po troch týždňoch opäť ukradol v obchode fľašu vodky, to už bol odsúdený na šesť mesiacov nepodmienečne a bol mu uložený trest vyhostenia. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody v Trnave, bol umiestnený do ÚPZ Sečovce, kde sa v priebehu pohovoru vyjadril aj k zapisnici, ktorá s ním bola spísaná na Oddelení cudzineckej polície PZ Trnava 24. októbra 2021, kde uviedol, že v RF mu nehrozí prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodu zastávania určitých politických dôvodov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Rovnako mu v RF nehrozí mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest. Preto na území SR azyl nežiada a chce sa slobodne a dobrovoľne vrátiť do RF. Uviedol, že už v Trnave prehlásil, že žiada na území SR o udelenie azylu, no povedali mu, že je k tomu potrebných veľa dokumentov, a že o azyl môže požiadať v ÚPZ Sečovce. Na otázku, prečo nepožiadal o udelenie azylu hneď po jeho umiestnení v ÚPZ Sečovce odpovedal, že sa chcel vrátiť do RF. V tejto zapisnici mu bola položená otázka, či bol z nejakej krajiny Európskej únie vyhostený, na ktorú odpovedal, že nebol. Z pohovoru, ako aj na základe zaobstaraných informácií vyplynulo, že bol vyhostený z Českej republiky. Tento rozpor vysvetlil tým, že otázku o vyhostení nepočul, vlastne ani nebral otázky vážne, keďže malo dôjsť k rýchlemu transportu do ÚPZ Sečovce. V pohovore na otázku, či používal niekedy iné priezviská alebo mená, odpovedal, že nepoužíval. Z informácií zabezpečených žalovaným však vyplýva, že na území Českej republiky používal osobné doklady na meno I. A.. Preto mu bola položená otázka, či trvá na

svojom vyjadrení, že nepoužíval iné mená, alebo priezviská. Odpoveďou bolo, že v Českej republike mal doklady na iné meno.

62. Žalovaný uskutočnil so žalobcom 20. apríla 2022 doplňujúci pohovor, v ktorom mu dal priestor, aby uviedol informácie ohľadne svojej spolupráce s členmi politického štábu opozičného politika U..U.. K., ktorému mal prostredníctvom členov jeho štábu poskytovať vlastnoručne natočené videá o blahobyte štátnych zamestnancov Ruských železničných dráh (ďalej len „RŽD“), ktoré K. následne zverejňoval na svojich internetových portáloch. Hneď v úvode uviedol, že nespocoľupracoval so žiadnym členom politického štábu opozičného politika U. U. K.. Mal iba kamaráta, K. S., ktorý bol osobným strážcom F. S., ktorý má mať v RF svoju opozičnú politickú stranu. Tomuto kamarátovi v júli 2015 odovzdal dve videonahrávky, ktoré urobil na svojom mobilnom telefóne. Ten ich následne zdieľal na facebookovej skupine „Spolužiáci“. Žalobcovi zabezpečil H. v priestoroch relaxačného zariadenia RŽD, v rezidencii „Penzión Čemomorie Jakunina“ v meste Soči dovolenku. Počas tejto dovolenky mu oznámil, že má vziať od primátora mesta W. nejaké dokumenty. Po kontaktovaní ho primátor (meno primátora si nepamätá) zavolať do reštaurácie, kde práve prebiehalo rokovanie primátora mesta. Po jeho príchode ho požiadal, aby na neho počkal, nakoľko pre dokumenty musel ísť do inej miestnosti. Počas čakania (asi 10 min.) začal na svoj mobil nahrávať rokovanie, lebo mal inú predstavu o rokovaní, kde sa preberajú štátne záležitosti. Nepáčilo sa mu, kde sa koná zasadanie, že sa to dialo počas stolovania, že sa pil alkohol a že tam boli ľudia oblečení v tričkách a šortkách. Druhá nahrávka vznikla priamo v relaxačnom zariadení RŽD, kde žalobca chcel zachytiť komfort, ktorý majú zamestnanci RŽD v tomto zariadení k dispozícii.

63. Ako vyplýva z rozhodnutia žalovaného aj z rozsudku krajského súdu, hlavným dôvodom neudelenia medzinárodnej ochrany bola nedôveryhodnosť osoby žiadateľa o azyl a tým aj jeho azylového príbehu. Sťažovateľ počas pohovoru uviedol niekoľko rozporov, ktoré podrobne opísal krajský súd v bodoch 45 napadnutého rozsudku. V podanej žalobe síce už príbeh opísal konzistentne vrátane časovej osi prenasledovania, avšak žaloba vyvolala ešte viac pochybností o dôveryhodnosti príbehu žiadateľa. Zo žaloby vyplývalo, že práve strach žalobcu z mučenia za poskytovanie údajov spolupráce s členmi politického štábu opozičného politika U..U.. K., ktorému mal prostredníctvom členov jeho štábu poskytovať vlastnoručne natočené videá o blahobyte štátnych zamestnancov Ruských železničných dráh (ďalej len „RŽD“), ktoré K. následne zverejňoval na svojich internetových portáloch ho viedlo k podaniu žiadosti o azyl, avšak z pohovorov pred žalovaným vyplýva, že skutočným dôvodom jeho odchodu z krajiny pôvodu boli snahy o podnikateľskú činnosť n území SR. Ako sám uviedol, v júni 2018 vycestoval do SR a v Bratislave požiadal o vydanie živnostenského listu. Následne, už so živnostenským listom, sa vrátil späť do Moskvy, kde na veľvyslanectve SR požiadal o vydanie pracovných víz v SR. Tie dostal 5. alebo 6. septembra 2018 a letecky vycestoval z krajiny.

64. Zo zápisnice o vyjadrení sťažovateľa zo dňa 24.10.2021, č. p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV vyplýva, že sťažovateľ na otázku žalovaného, či bol z nejakej krajiny Európskej únie vyhostený odpovedal „nie nebol som vyhostený zo žiadnej krajiny.“ V dotazníku žiadateľa o udelenie azylu dňa 02.12.2021 bol sťažovateľ vyzvaný, aby uviedol, či trvá na svojom vyjadrení, že nepoužíval žiadne iné mená a rovnako na vysvetlenie k neuvedeniu tej skutočnosti, že bol vyhostený z inej krajiny, na čo žalobca odpovedal, že v ČR mal doklady na iné meno a otázku o vyhostení z inej krajiny nepočul resp. vôbec nebral vážne tieto otázky, keďže malo prísť k rýchlemu transportu do ÚPZ.

65. Podľa Najvyššieho správneho súdu SR výpoveď sťažovateľa v priebehu administratívneho konania postráda znaky konzistentnosti a dôveryhodnosti. Navzájom tieto údaje uvedené v prvom a v druhom pohovore nekorešponujú. Tieto a ďalšie čiastkové rozpory podľa Najvyššieho správneho súdu svedčia o vnútornej nekonzistentnosti azylového príbehu žalobcu a jeho výpoveď je tak nevierohodná.

66. Podľa názoru Najvyššieho správneho súdu SR žalovaný dostatočne podrobne zhodnotil skutočnosti, ktoré sťažovateľ uviedol v správnom konaní. Sťažovateľ zatiaľ neuviedol žiadne skutočnosti o nejasnostiach a súvislostiach nájdených v údajnom príbehu, ktoré by podporili a potvrdili pravosť jeho tvrdenia. Nepredložil teda verziu príbehu, z ktorej by bolo možné odvodiť jeho relevantné obavy z návratu do krajiny pôvodu. Najvyšší správny súd SR preto nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi návratom žalobcu do jeho krajiny pôvodu a jeho údajnými obavami. Súhlasil teda so žalovanou a krajským súdom, že žalobcovi nehrozí vážna ujma, ktorá by odôvodňovala poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle § 13a zákona o azyle.

67. Ani nové skutočnosti, na ktoré sťažovateľ poukazuje v súvislosti so správami o krajine pôvodu, nemajú vplyv na tvrdené skutočnosti, práve pre jeho preukázanú nedôveryhodnosť. Ťažisko údajných dôvodov na poskytnutie medzinárodnej ochrany sa preto nemohlo posunúť nad dátum rozhodnutia.

68. Krajským súdom popísané rozpory podľa Najvyššieho správneho súdu svedčia o vnútornej nekonzistentnosti azylového príbehu žalobcu a jeho výpoveď je tak nevierohodná. Najmä vnútorná nekonzistentnosť bola posúdená správne. Vnútorná nekonzistentnosť azylového príbehu sťažovateľa potom sama osebe zakladá nedôveryhodnosť jeho výpovede a teda nedôvodnosť udelenia medzinárodnej ochrany.

69. Najvyšší správny súd SR teda zhodne so žalovaným aj krajským súdom dospel k záveru, že sťažovateľ nesplnil zákonné podmienky pre udelenie azylu v zmysle § 8 ZoA ani podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle ZoA. K tomu treba zdôrazniť, že výpoveď sťažovateľa v priebehu administratívneho konania postráda znaky konzistentnosti a dôveryhodnosti (bližšie body 45-51 tohto rozsudku). Rozpory v údajoch týkajúcich sa objasnenia okolností, z ktorých by bolo možné ustáliť s kým sťažovateľ spolupracoval pri dodávaní informácií, o ktoré mali údajne záujem pracovníci federálnej služby RF a z koho strany mu hrozí prenasledovanie sa líšili (v prvom a v druhom pohovore), pričom sťažovateľovi sa nepodarilo ani napriek snahe žalovaného tieto rozpory vysvetliť resp. dôveryhodne objasniť. Pripisovanie opomenutia uvedenia obáv z návratu do Ruskej federácie, resp. do inej krajiny vo vstupnom pohovore únavou, popletím, resp. opomenutím sťažovateľa, ktorými sa snaží ospravedlniť, resp. objasniť tieto nedostatky tvrdení nevyznievajú ani podľa Najvyššieho správneho súdu SR uveriteľne. Nie len preto, že sťažovateľ si musí byť ako žiadateľ o azyl pri úrovni svojho vzdelania (študoval žurnalistiku, štúdium síce neukončil) a vedomia dôsledkov neuvedenia pre sťažovateľa ako žiadateľa o azyl podstatných dôvodov žiadosti o azyl, resp. uvádzania rôznych dejových okolností, ktoré si protirečia. Dôveryhodne nevyznieva ani snaha sťažovateľa o pripísanie niektorých vyjadrení, resp. odpovedí na otázku zo strany žalovaného zapisovateľovi. Sťažovateľ predovšetkým neuviedol žiaden dôvod, pre ktorý by bolo možné spochybniť správnosť, úplnosť formulácie odpovedí sťažovateľa zapisovateľom, resp. dokonca dotvárania odpovedí zapisovateľom alebo uvádzanie odpovede, ktorú vôbec nemal sťažovateľ uvádzať. Zo zápisnice č.p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV zo dňa 24.10.2021, vyplýva, že sťažovateľ bol vypočutý V.. R. J. za prítomnosti V.. I. Z. a tlmočníčky Q.. Q. F., ktorí podpísali zápisnicu bez uvedenia akýchkoľvek výhrad. Navyše zapisovateľ ani príslušník PZ, ktorý vedie pohovor, resp. kladie otázky vypočúvanému vo veci zaistenia trestu vyhostenia nie je nijakým spôsobom zainteresovaný na výsledku administratívneho konania o azyl. Preto tvrdenie sťažovateľa, že v zápisnici č. p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV zo dňa 24.10.2021, čo sa týka pôvodne tvrdenej neexistencie prekážok vycestovania a nebezpečenstva, že „také nič v uvedenej zápisnici nepovedal, tieto informácie uviedol sám zapisovateľ, resp. tvrdenie sťažovateľa, že otázku či bol vyhostený do inej krajiny, nepočul, resp. vôbec nebral tieto otázky vážne, keďže malo prísť k rýchlemu transportu, mali nepochybne vplyv aj na posúdenie celkovej dôveryhodnosti žiadateľa o azyl ale aj dôvodnosti jeho žiadosti o azyl, ktorá sa rozhodne nejaví ani Najvyššiemu správne súdu SR ako úprimná, naliehavá a dôveryhodná.

70. V nadväznosti na vyššie uvedené Najvyšší správny súd SR konštatuje, že súhlasí s právnym posúdením veci tak, ako bolo učené žalovaným a krajským súdom. Rovnako nezistil, že by konanie bolo zaťažené chybou spočívajúcou v tom, že skutková podstata, z ktorej správny orgán v napadnutom rozhodnutí vychádzal, nemala oporu v spisoch alebo je s nimi v rozpore, alebo že pri jej zisťovaní bol porušený zákon v ustanoveniach o konaní pred správnym orgánom takým spôsobom, že to mohlo ovplyvniť zákonnosť, a pre túto dôvodne vytýkanú vadu súd, ktorý vo veci rozhodoval, mal napadnuté rozhodnutie správneho orgánu zrušiť. Za danej situácie nemožno dôjsť k inému názoru, než k tomu, že krajský súd na základe takto formulovaných žalobných bodov preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného úplne vyčerpávajúcim spôsobom a vecne správne.

VII.

Zhrnutie

71. Najvyšší správny súd SR na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k správne záveru, keď žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo, netrpia vadami, ktoré by ho činili nezákonným, kasačný súd v zmysle § 461 SSP kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

72. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP).

73. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP).

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.